

Az előadás tartalma

- I. Pénzügyi szolgáltatások és gazdasági növekedés
- II. Pénzügyi szolgáltatások területi kiépültsége
- III. Nemzetközi trendek napjainkig
- IV. Magyarországi eredmények
- V. Összegzés

A pénzügyi szolgáltatások gazdasági szerepe

- Pénzügyi szolgáltatások színvonala és gazdasági növekedés (*Mérő 2003; Demirgüç-Kunt 2010*)
 - Függetlenség vs. oksági kapcsolat
 - Makrogazdasági (*Levine et al. 2000, Christopoulos - Tsionas 2004; Bekaert et al. 2005*) és vállalati elemzések (*Haber 1997; Demirgüç-Kunt és Maksimovic 1998*)
- Országon belüli területi különbségek vizsgálata (*Jayaratne és Strahan 1996; Ferri - Messori 2000; Bertrand et al. 2004*)

Nemzeti pénzügyi szolgáltató szektorok területi leképeződése

- Telephelyválasztás problematikája, modelljei (*Rechnitzer 1994*)
- Neoklasszikus centralizált (*Kohn 1998*) vs. posztkeynesi, decentralizált (*Chick és Dow 1988*) bankrendszer
- Nemzetállami berendezkedés és pénzügyi közvetítő rendszer korrelációja (*Merton és Bodie 2005*)
- Külföldi tulajdon hányad meghatározó szerepe a döntéshozatali szintek területi leképeződésében (*Kovács 2013*)

Nemzetközi trendek a pénzügyi szolgáltatásokban

- Ipari forradalom tömegtermelés – banki fókusz a nagyvállalatok irányába
- Koncentrált termelési egységek – városi jelenlét erősödése
- 20. század: globalizáció → méretgazdaságossági előnyök okán koncentráció
- Szolgáltató ágazatok erősödése → alapjellemző egyfajta koncentráció (*Beluszky – Győri 2004*)
- A gazdasági válság fiókbezárásokkal erősítette a koncentrációt

Eredmény: vidék, rurális terek, agrárgazdaságok irányába mutató pénzügyi kirekesztés

Megoldás: kooperatív szövetkezeti hitelintézetek

- Hermann Schulze: a kisvárosi vállalkozások hiányzó mikrofinanszírozási lehetőségeinek megoldása
- Friedrich Wilhelm Raiffeisen: a vidéki szegénység pénzügyi kiszolgáltatottságának csökkentése (*Fonteyne 2007*)
- A modellek gyors terjedése Európában, így Magyarországon is
- A 20. század folyamán változások, több országban erős szerep, másutt visszaesés jellemzi a szektort (*Martín–Marques Sevillano 2011*)

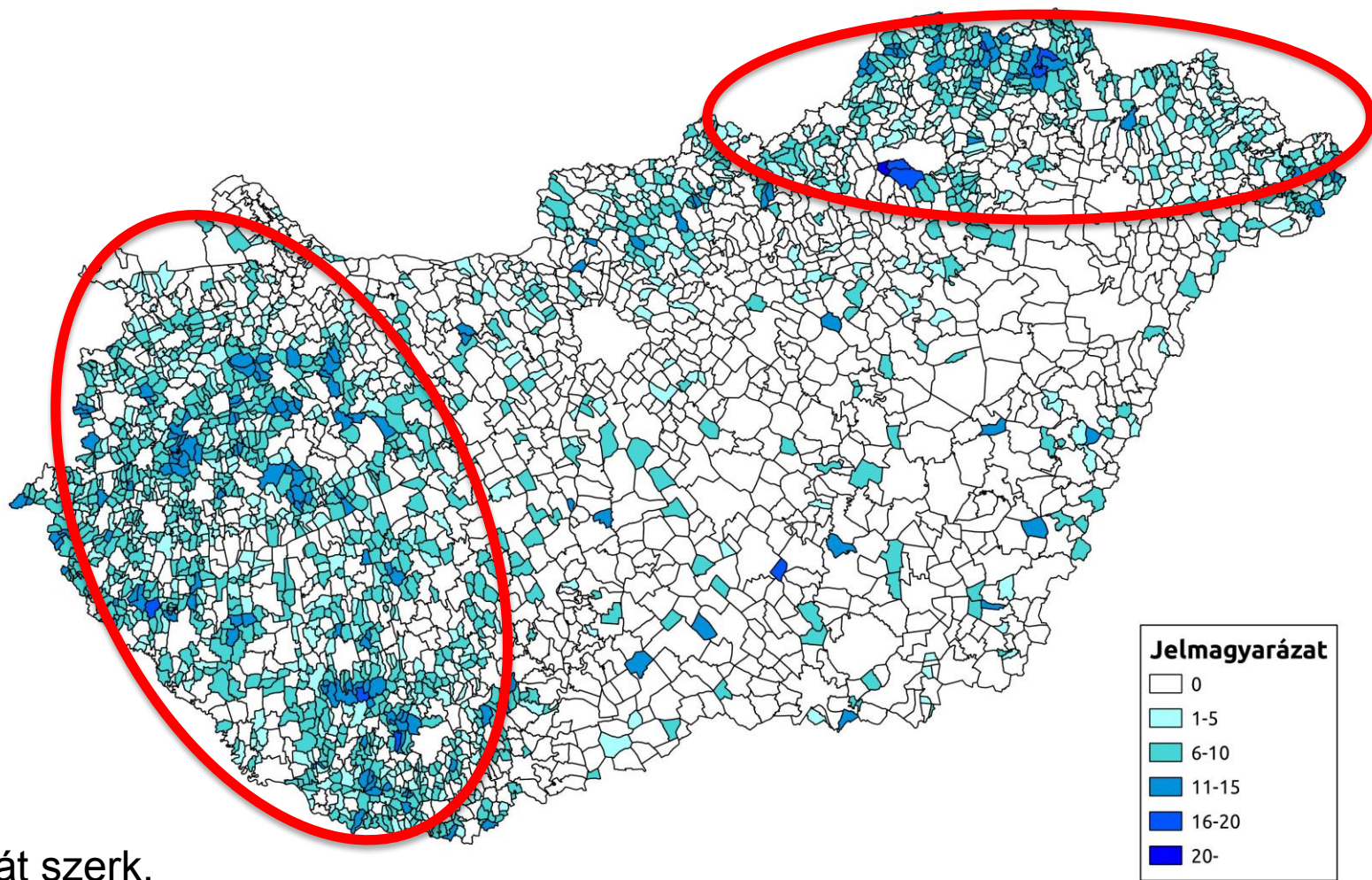

Magyar pénzügyi szolgáltató szektor területi kiterjedése a rendszerváltozás után

- Területi és méretbeli növekedés (bankprivatizációk)
- Vidéki források megszerzése, versenyhelyzet növekedése, hálózatépítés (1996-1998)
- Nyugati, keleti, majd déli országrész nagyvárosai (Győr, Székesfehérvár, Pécs, Miskolc, Debrecen, Szeged)
- Pénzügyi-gazdasági válság a gyenge regionális igazgatóságok döntési jogköreit tovább szűkítette
- Párhuzamosan a szövetkezeti bankszektor átalakulása
→ nyitás a városokra, összeolvadások, de jelentős piaci szerepet nem értek el.

A banki szolgáltatások települési képe

Saját szerk.

Szolgáltatási sűrűség mérőszámai

- Működési távolság

$$OP = \frac{\text{Adott területen elérhető fiókszám}}{\text{Adott terület lakosság száma}}$$

- Funkcionális távolság

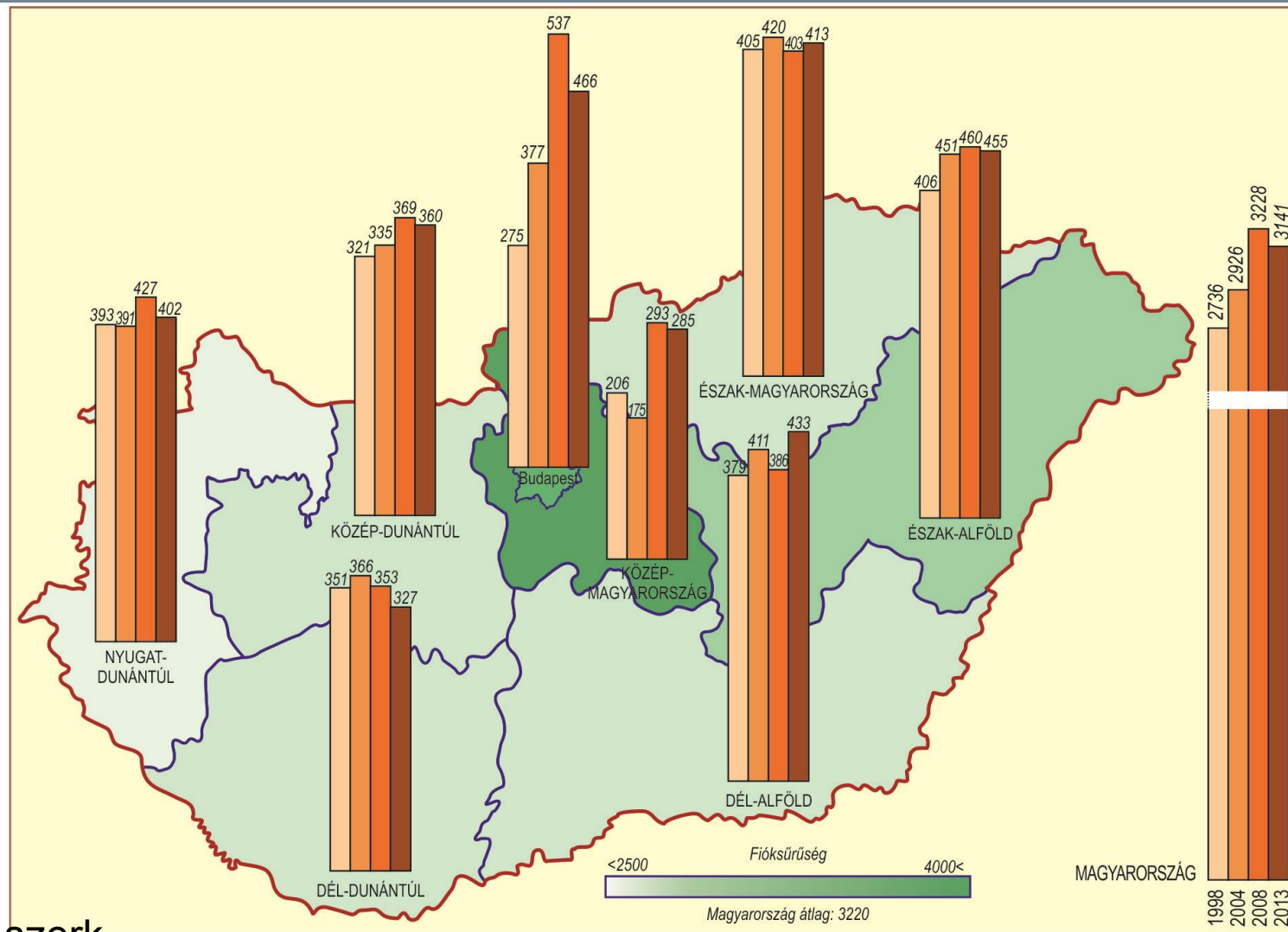
$$FT_j^1 = \frac{\sum (fiók_j \times \ln(1 + KM_{jz}))}{fiókok száma_j}$$

$$FT_j^2 = \frac{\sum (fiók_j \times \ln(1 + |SC_j - SC_z|))}{fiókok száma_j}$$

$$FD_j^3 = \frac{\sum (fiók_j \times \ln(1 + \sum_{h=1}^m |W_{hj} - W_{hz}|))}{fiókok száma_j}$$

Banki sűrűség regionális szinten, 2013

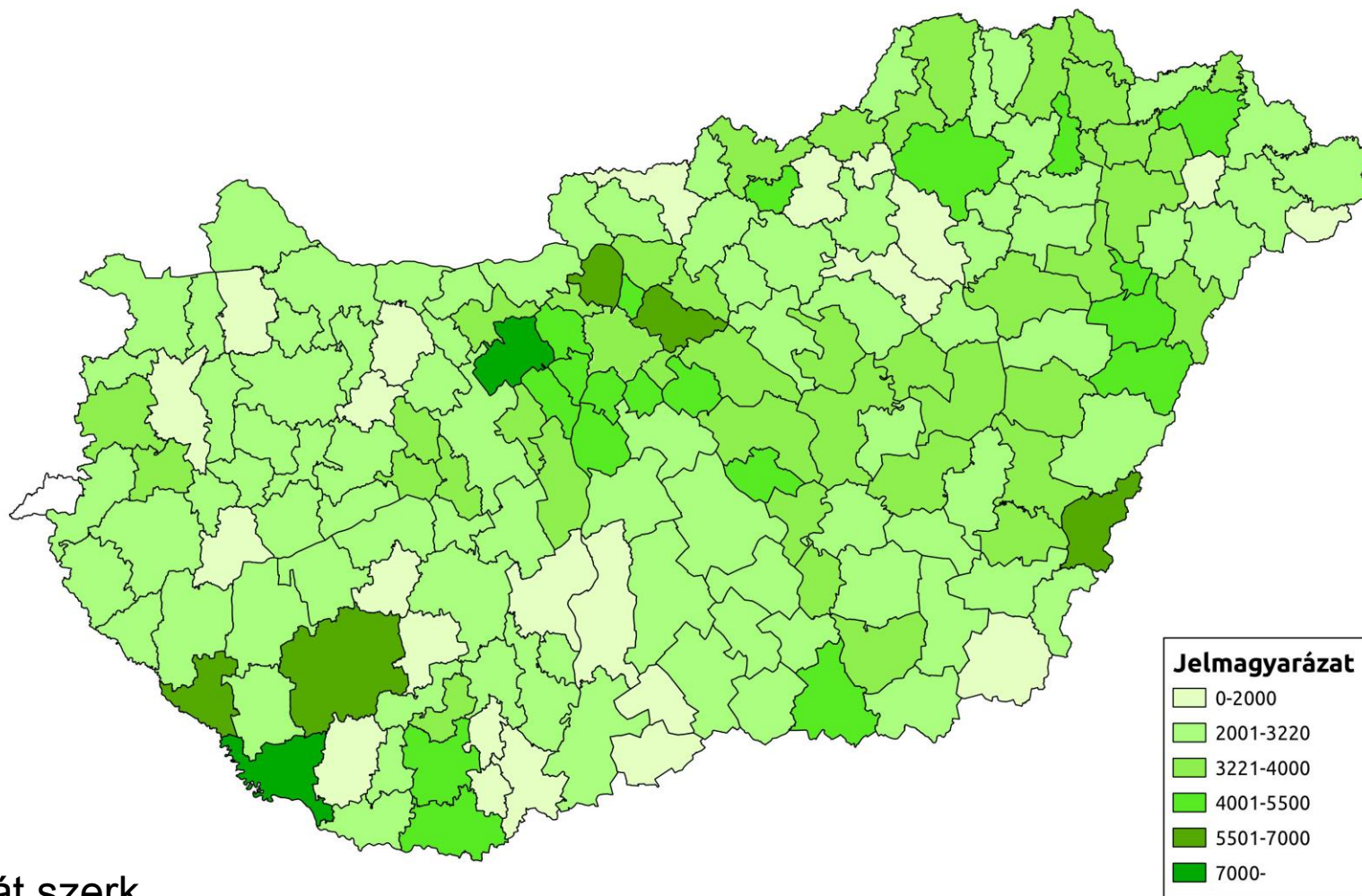

Saját szerk.

Own construction

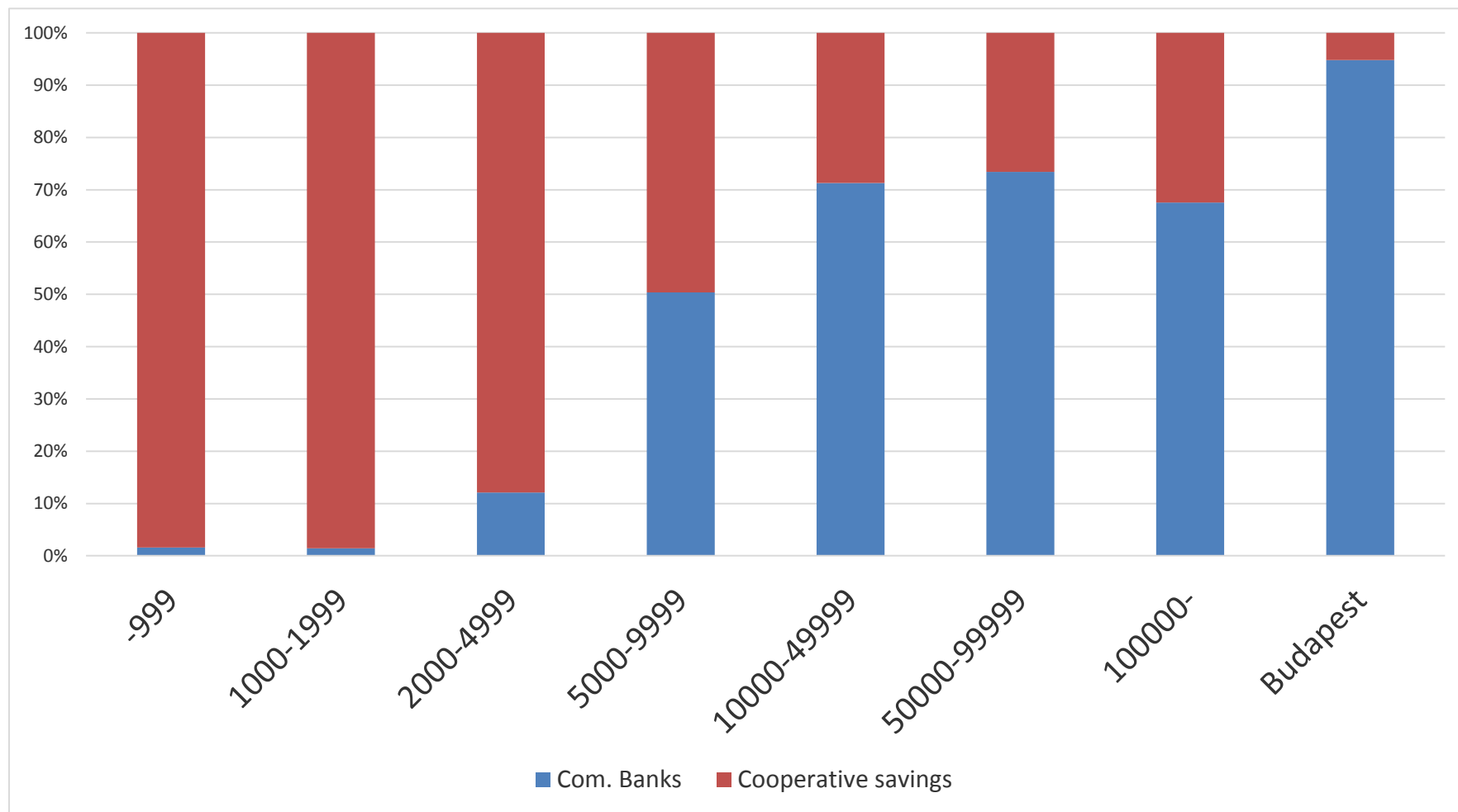
A banki sűrűség járási szinten, 2014

Saját szerk.

Településméret és pénzügyi szolgáltatók, 2014

Bankszámlával való rendelkezés és településké,éret kapcsolata, 2008

Forrás: Helmeczi et al. 2010

Összegzés

- Szolgáltató ágazatok, így a pénzügyek bizonyos fokú koncentrációja magával hoz egyfajta centrum–periféria viszonyt
- Magyarországon is kialakult egy vidéki ellenpólusa a globális pénzügyi szolgáltató piacoknak, azonban jelentős piacrészesedésre nem tettek szert
- A város–vidék reláció így markánsan megfigyelhető a pénzügyek területén

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

